

BSM307 İşaretler ve Sistemler

Dr. Seçkin Arı

İçerik

- Sistemi temsil eden Durum değişkenlerine bağlı denklemler
  - ◆ Durum Değişkenleri: Sistemin iç değişkenleri

- Sistemi temsil eden Durum değişkenlerine bağlı denklemler
  - ◆ Durum Değişkenleri: Sistemin iç değişkenleri
  - ♦ 1. kısım Durum değişkenlerinin sonraki (n+1) anındaki değerleri
  - ♦ 2. kısım çıkış

- Sistemi temsil eden Durum değişkenlerine bağlı denklemler
  - ◆ Durum Değişkenleri: Sistemin iç değişkenleri
  - ◆ 1. kısım Durum değişkenlerinin sonraki (n+1) anındaki değerleri
  - ♦ 2. kısım çıkış
- Fark denklemi olarak bir sistem varsa

- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
  - $a_0 \neq 1$ ise tüm eşitlik a_0' a bölünür.
- Sistem derecesine (N) göre

•
$$y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$$

= $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$

- 1. Sistem derecesine (N) göre durum değişkenleri belirlenir
  - $\bullet$ $q_1(n), q_2(n), \dots, q_N(n)$
- 2. Durum değişkenlerinin sonraki değerleri

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ & \ddots & & & \\ 0 & 0 & \cdots & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ -a_N & -a_{N-1} & \cdots & -a_2 & -a_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$$

= $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$

- 1. Sistem derecesine (N) göre durum değişkenleri belirlenir
  - $\bullet$ $q_1(n), q_2(n), \dots, q_N(n)$
- 2. Durum değişkenlerinin sonraki değerleri

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ & \ddots & & & \\ 0 & 0 & \cdots & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ -a_N & -a_{N-1} & \cdots & -a_2 & -a_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

2. Durum değişkenlerinin sonraki değerleri

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ & \ddots & & & \\ 0 & 0 & \cdots & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ -a_N & -a_{N-1} & \cdots & -a_2 & -a_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

2. Durum değişkenlerinin sonraki değerleri

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ & \ddots & & & \\ 0 & 0 & \cdots & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ -b_N & -b_{N-1} & \cdots & -b_2 & -b_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

$$y(n) = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 & \cdots & c_N \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + b_0 x(n)$$

$$y(n) = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 & \cdots & c_N \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + b_0 x(n)$$

- $c_1 = b_N b_0 a_N$
- $\bullet$ $c_2 = b_{N-1} b_0 a_{N-1}$
- ****
- $\bullet \ c_N = b_1 b_0 \ a_1$

$$y(n) = \underbrace{\begin{bmatrix} c_1 & c_2 & \cdots & c_N \end{bmatrix}}_{C} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \underbrace{b_0}_{D} x(n)$$

- $c_1 = b_N b_0 a_N$
- $\bullet \ c_2 = b_{N-1} b_0 \ a_{N-1}$
- **♦**
- $\bullet \ c_N = b_1 b_0 \ a_1$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n]

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Mx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$

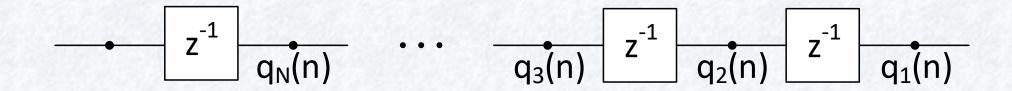
- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir
  - $q_1(n) = e[n-N]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \dots - a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir
  - $q_1(n) = e[n-N]$
  - $q_2(n) = e[n N + 1]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir
  - $q_1(n) = e[n-N]$
  - $q_2(n) = e[n N + 1]$
  - ****

3. Durum değişkenleri belirlenir

- $q_1(n) = e[n-N]$
- $q_2(n) = e[n N + 1]$
- **♦**
- $q_N(n) = e[n-1]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - ****
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \cdots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - $q_2(n) = e[n N + 1]$
  - **♦**
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \cdots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - $q_2(n) = e[n N + 1]$
  - **♦**
  - $\bullet$ $q_N(n) = e[n-1]$
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \cdots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir
  - $q_1(n) = e[n-N]$
  - $q_2(n) = e[n N + 1]$
  - **♦**
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \cdots a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - $q_2(n) = e[n N + 1]$
  - **♦**
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \cdots - a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - *****
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \cdots - a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - ****
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$

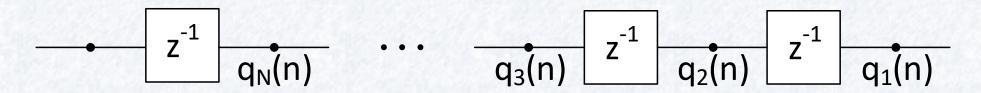
  - $q_N(n+1) = e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 1. Fark denkleminde y[n] = e(n), sağ taraf x[n] $e[n] + a_1 e[n-1] + \cdots + a_N e[n-N] = x(n)$
- 2. e(n) bulunur $e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \cdots - a_N e[n-N]$
- 3. Durum değişkenleri belirlenir

  - **♦**
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)

  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
  - *****

- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
  - **♦**
  - $q_N(n+1) = e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N] = x(n) a_1 q_N(n) \dots a_N q_1(n)$

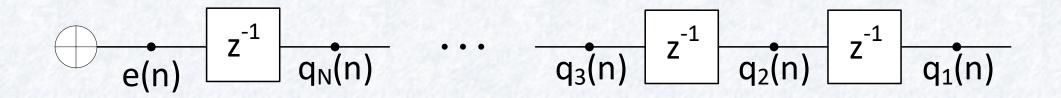
- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
  - **♦**
  - $q_N(n+1) = e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N] = x(n) a_1 q_N(n) \dots a_N q_1(n)$

$$\frac{q_{N}(n+1)}{z^{-1}} \frac{q_{N-1}(n+1)}{q_{N}(n)} \cdots \frac{q_{2}(n+1)}{q_{3}(n)} z^{-1} \frac{q_{1}(n+1)}{q_{2}(n)} z^{-1} \frac{q_{1}(n+1)}{q_{1}(n)}$$

- 4. Durum denklemlerinin ilk kısmı belirlenir (Durum değişkenlerinin sonraki değerleri)
  - $q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
  - **♦**
  - $q_N(n+1) = e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N] = x(n) a_1 q_N(n) \dots a_N q_1(n)$

$$\frac{q_{N}(n+1)}{e(n)} z^{-1} \frac{q_{N-1}(n+1)}{q_{N}(n)} \cdots \frac{q_{2}(n+1)}{q_{3}(n)} z^{-1} \frac{q_{1}(n+1)}{q_{2}(n)} z^{-1} \frac{q_{1}(n+1)}{q_{1}(n)}$$

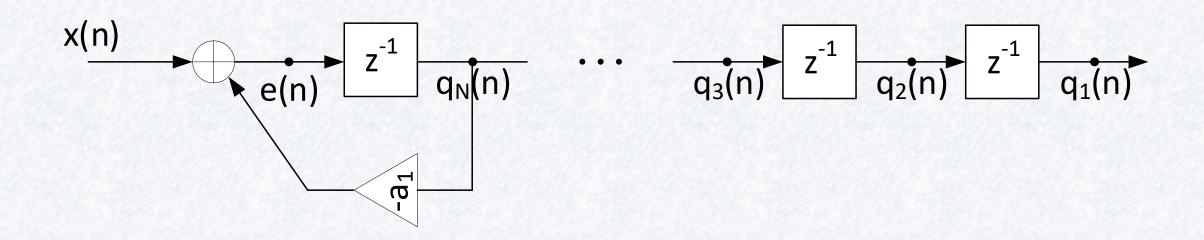
$$q_N(n+1) = e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \dots - a_N e[n-N] = x(n) - a_1 q_N(n) - \dots - a_N q_1(n)$$

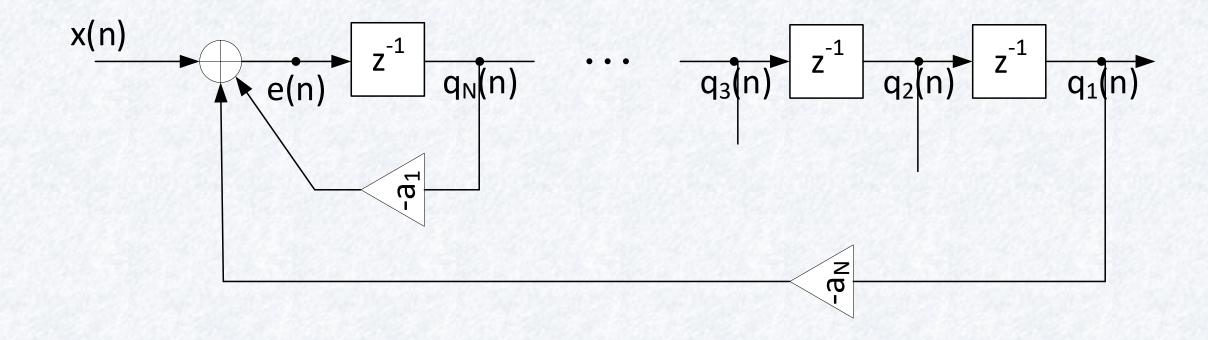
$$q_N(n+1) = e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \dots - a_N e[n-N] = x(n) - a_1 q_N(n) - \dots - a_N q_1(n)$$

$$q_N(n+1) = e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \dots - a_N e[n-N] = x(n) - a_1 q_N(n) - \dots - a_N q_1(n)$$

$$q_N(n+1) = e[n] = x(n) - a_1 e[n-1] - \dots - a_N e[n-N] = x(n) - a_1 q_N(n) - \dots - a_N q_1(n)$$

$$q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$$

 $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
:
 $q_N(n+1) = x(n) - a_1q_N(n) - \dots - a_Nq_1(n)$

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \\ \\ \\ \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \vdots \\ x(n) \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 \\ \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} x(n)$$

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & & \ddots & & \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} x(n)$$

$$q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$$

 $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
:
 $q_{N-1}(n+1) = e[n-1] = q_N(n)$
 $q_N(n+1) = x(n) - a_1q_N(n) - \dots - a_Nq_1(n)$

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 \\ & & & \ddots & \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix} x(n)$$

$$q_1(n+1) = e[n+1-N] = q_2(n)$$

 $q_2(n+1) = e[n+1-N+1] = q_3(n)$
:
 $q_{N-1}(n+1) = e[n-1] = q_N(n)$
 $q_N(n+1) = x(n) - a_1q_N(n) - \dots - a_Nq_1(n)$

$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \\ \vdots \\ q_N(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 \\ & & & \ddots & \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 1 \\ -a_N & -a_{N-1} & -a_{N-2} & \cdots & -a_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 5. Çıkış, durum değişkenlerine bağlı olarak ifade edilir
  - Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n] $y[n] = b_0 e[n] + b_1 e[n-1] + \cdots + b_N e[n-N]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n] $y[n] = b_0 e[n] + b_1 e[n-1] + \cdots + b_N e[n-N]$ $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \cdots a_N e[n-N]$

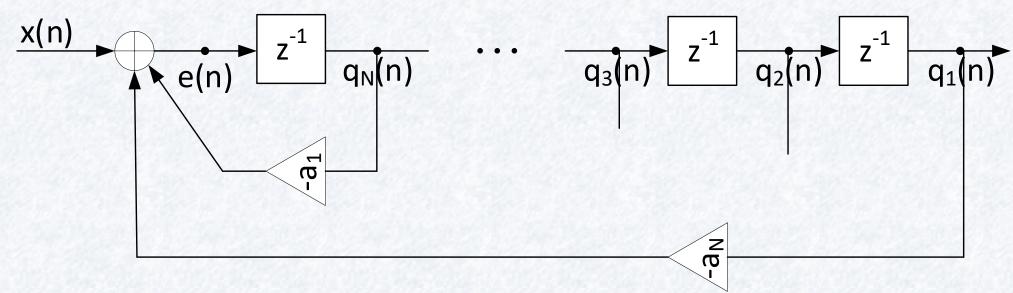
- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n]
  - $y[n] = b_0 e[n] + b_1 e[n-1] + \dots + b_N e[n-N]$
    - $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$
  - $y[n] = b_0(x(n) a_1e[n-1] \dots a_Ne[n-N])$ $+ b_1e[n-1] + \dots + b_Ne[n-N]$

- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n]
  - $y[n] = b_0 e[n] + b_1 e[n-1] + \dots + b_N e[n-N]$ $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$
  - $y[n] = b_0(x(n) a_1e[n-1] \dots a_Ne[n-N])$ $+ b_1e[n-1] + \dots + b_Ne[n-N]$
  - $y[n] = b_0 x(n) + (b_1 b_0 a_1) e[n-1] + \dots + (b_N b_0 a_N) e[n-N]$

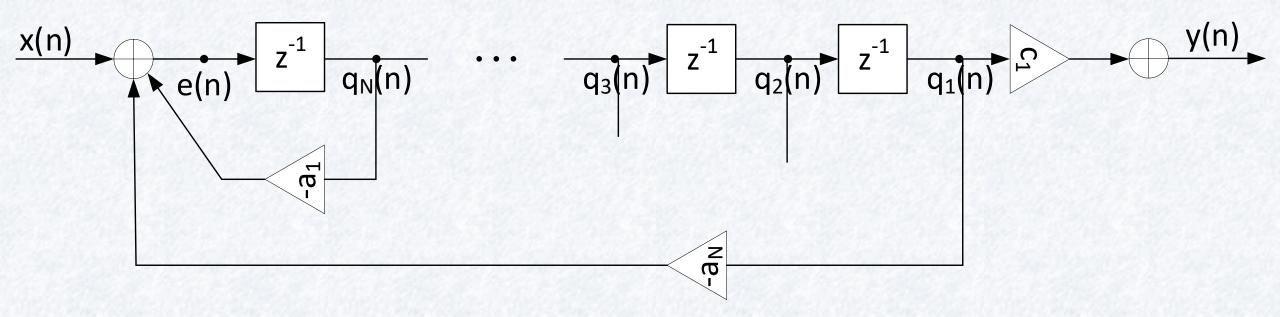
- 2. yöntem
- $y[n] + a_1y[n-1] + \dots + a_Ny[n-N]$ = $b_0x[n] + b_1x[n-1] + \dots + b_Nx[n-N]$
- 5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n]
  - $y[n] = b_0 e[n] + b_1 e[n-1] + \dots + b_N e[n-N]$
    - $e[n] = x(n) a_1 e[n-1] \dots a_N e[n-N]$
  - $y[n] = b_0(x(n) a_1e[n-1] \dots a_Ne[n-N])$ $+ b_1e[n-1] + \dots + b_Ne[n-N]$
  - $y[n] = b_0 x(n) + \underbrace{(b_1 b_0 a_1)}_{c_N} e[n-1] + \dots + \underbrace{(b_N b_0 a_N)}_{c_1} e[n-N]$

5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n]

$$* y[n] = b_0 x(n) + \underbrace{(b_1 - b_0 a_1)}_{c_N} e[n-1] + \dots + \underbrace{(b_N - b_0 a_N)}_{c_1} e[n-N]$$

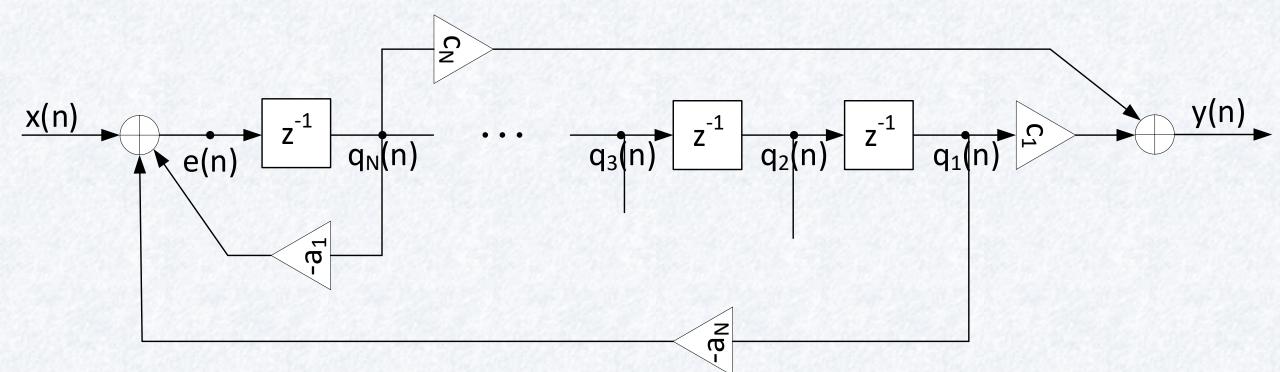

y(n) ►

5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n]

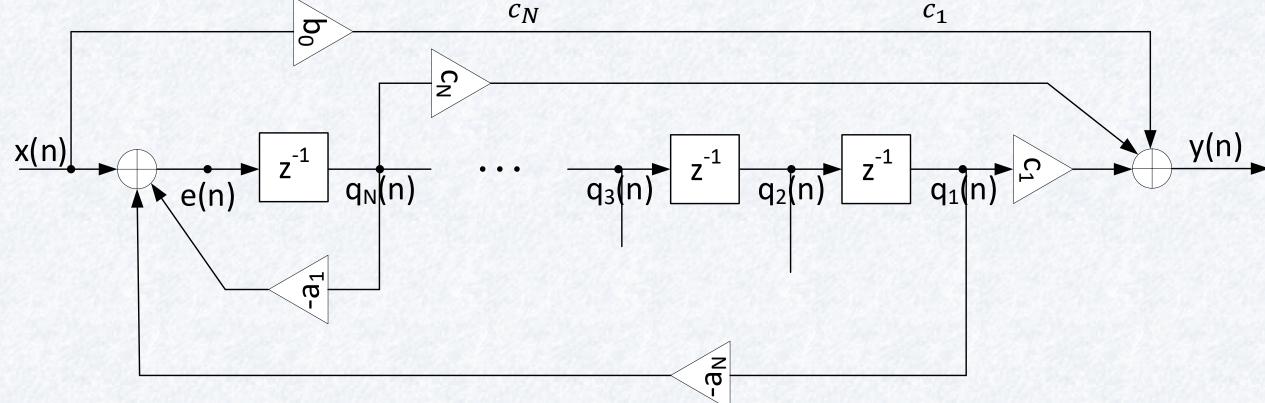
•
$$y[n] = b_0 x(n) + \underbrace{(b_1 - b_0 a_1)}_{c_N} q_N(n) + \dots + \underbrace{(b_N - b_0 a_N)}_{c_1} q_1(n)$$

Dr. Arı

5. Fark denkleminde x[n] = e(n), sol taraf y[n]

• $y[n] = b_0 x(n) + \underbrace{(b_1 - b_0 a_1)}_{c_N} q_N(n) + \dots + \underbrace{(b_N - b_0 a_N)}_{c_1} q_1(n)$

BSM307 - İşaretler ve Sistemler

$$\begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = [b_N - b_0 a_N \quad \cdots \quad b_1 - b_0 a_1] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + [ ]x(n)$$

•
$$y[n] = [b_N - b_0 a_N \quad \cdots \quad b_1 - b_0 a_1] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \\ \vdots \\ q_N(n) \end{bmatrix} + [b_0]x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$
 a_1

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$
 a_1

$$\bullet b_1 = ?, b_2 = ?$$

• y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = x(n) fark denklemine ait durum denklemieri ve diyagramı?

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

• Sistem derecesi, N=?

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

$$a_1 \qquad a_2 \qquad b_0$$

$$b_1 = 0, b_2 = 0$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$
 a_1

- $b_1 = 0, b_2 = 0$
- Sistem derecesi, N=2=Durum değişkeni sayısı
  - $\bullet q_1(n), q_2(n)$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

- Sistem derecesi, N=2=Durum değişkeni sayısı
  - $\bullet$ $q_1(n), q_2(n)$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

- Sistem derecesi, N=2=Durum değişkeni sayısı
  - $\bullet$ $q_1(n), q_2(n)$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

- Sistem derecesi, N=2=Durum değişkeni sayısı
  - $\bullet q_1(n), q_2(n)$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + [b_0]x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• $b_1 = 0, b_2 = 0$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + [b_0]x(n)$$

- $c_1 =$
- $\bullet$ $c_2 =$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• $b_1 = 0, b_2 = 0$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + [b_0]x(n)$$

$$\bullet$$
  $c_1 = b_2 - b_0 a_2 =$

$$\bullet$$
  $c_2 = b_1 - b_0 a_1 =$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• $b_1 = 0, b_2 = 0$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + [b_0]x(n)$$

$$\bullet$$
  $c_1 = b_2 - b_0 a_2 = 3$

$$\bullet$$
  $c_2 = b_1 - b_0 a_1 = 2$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 x(n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = [3 \ 2] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = 1 \times (n)$$

• a_1 a_2 b_0
• $b_1 = 0, b_2 = 0$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \underbrace{[3 \quad 2]}_{C} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \underbrace{1}_{D} x(n)$$

- 2. yöntem
- y(n) 2y(n-1) 3y(n-2) = x(n) fark denklemine ait durum denklemieri ve diyagramı?
- e(n) 2e(n-1) 3e(n-2) = x(n)

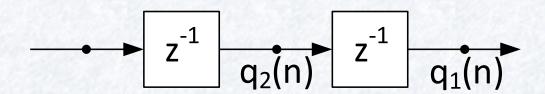
- 2. yöntem
- y(n) 2y(n-1) 3y(n-2) = x(n) fark denklemine ait durum denklemieri ve diyagramı?
- e(n) 2e(n-1) 3e(n-2) = x(n)
- e(n) = x(n) + 2e(n-1) + 3e(n-2)

- 2. yöntem
- y(n) 2y(n-1) 3y(n-2) = x(n) fark denklemine ait durum denklemieri ve diyagramı?
- e(n) 2e(n-1) 3e(n-2) = x(n)
- $e(n) = x(n) + 2e(n-1) + 3\underbrace{e(n-2)}_{q_1(n)}$

- 2. yöntem
- y(n) 2y(n-1) 3y(n-2) = x(n) fark denklemine ait durum denklemieri ve diyagramı?
- e(n) 2e(n-1) 3e(n-2) = x(n)
- $e(n) = x(n) + 2 \underbrace{e(n-1)}_{q_2(n)} + 3 \underbrace{e(n-2)}_{q_1(n)}$

- 2. yöntem
- y(n) 2y(n-1) 3y(n-2) = x(n) fark denklemine ait durum denklemieri ve diyagramı?
- e(n) 2e(n-1) 3e(n-2) = x(n)

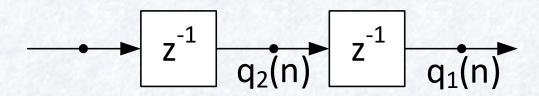
•
$$e(n) = x(n) + 2 \underbrace{e(n-1)}_{q_2(n)} + 3 \underbrace{e(n-2)}_{q_1(n)}$$

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

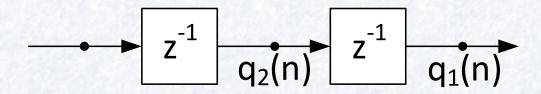

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1)$$

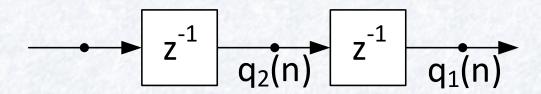

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

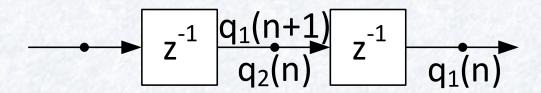

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

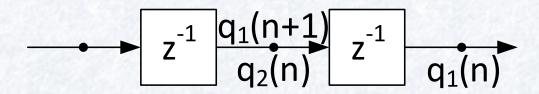
Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n)$$

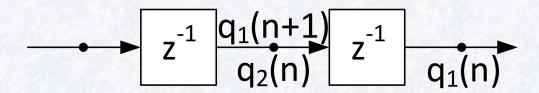
Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2e(n-1) + 3e(n-2)$$

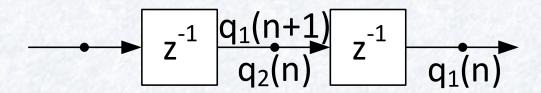
Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

$$q_2(n+1)$$
  z^{-1} $q_1(n+1)$ z^{-1} $q_1(n)$

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

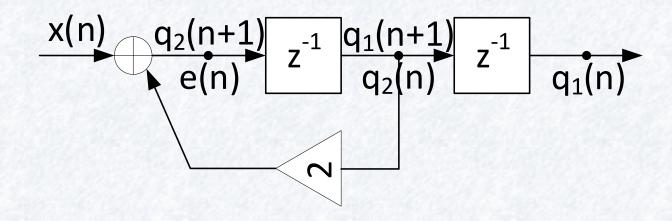
$$q_2(n) = e(n-1)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

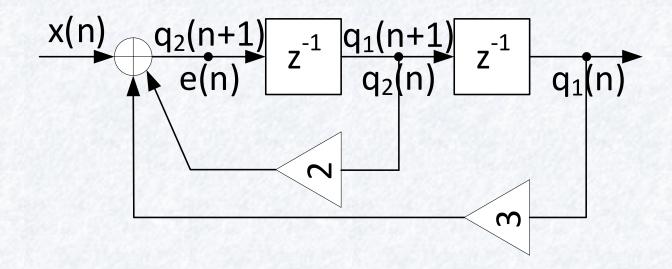
$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

$$x(n)$$
  $q_2(n+1)$ z^{-1} $q_1(n+1)$ z^{-1} $q_2(n)$ z^{-1} $q_1(n)$

- $q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$
- $q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$

- $q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$
- $q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \\ \\ \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \\ \\ \end{bmatrix} x(n)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ \end{bmatrix} x(n)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

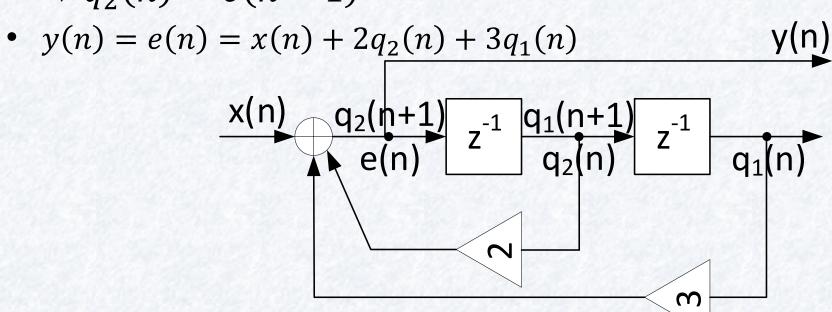
$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = x(n)$$

- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$
- y(n) = e(n)

•
$$y(n) - 2y(n-1) - 3y(n-2) = x(n)$$

- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $\bullet q_2(n) = e(n-1)$

BSM307 - İşaretler ve Sistemler

•
$$y(n) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

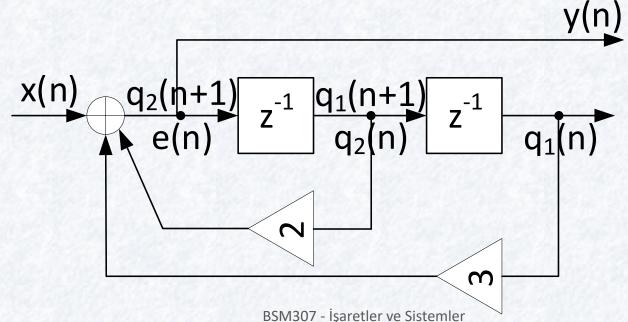
•
$$y[n] = \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y(n) = e(n) = x(n) + 2q_2(n) + 3q_1(n)$$

•
$$y[n] = [3 2] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + x(n)$$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = [3 2] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + x(n)$$

Dr. Ari

•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)$$

•
$$y(n) = 3y(n-1) = 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)$$

•
$$y(n) = 3y(n-1) = 4y(n-2) = 1x(n) + 2x(n-1)$$

•
$$y(n) = 3y(n-1) = 4y(n-2) = 1x(n) + 2x(n-1)$$

 a_1

•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = 1 x(n) + 2 x(n-1)$$

 a_1 a_2

$$b_2 = 0$$

• y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1) fark denklemine ait durum denklemleri ve diyagramı?

•
$$y(n) = 3y(n-1) = 4y(n-2) = 1x(n) + 2x(n-1)$$

• $b_2 = 0$

Sistem derecesi, N=2

- y(n) 3y(n-1) 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1) fark denklemine ait durum denklemleri ve diyagramı?
- y(n) 3y(n-1) 4y(n-2) = 1 x(n) + 2 x(n-1) a_1 a_2
  - $◆ b_2 = 0$
- Sistem derecesi, N=2
  - $\bullet q_1(n), q_2(n)$

- Sistem derecesi, N=2
  - $\bullet$ $q_1(n), q_2(n)$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -a_2 & -a_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

- Sistem derecesi, N=2
  - $\bullet$ $q_1(n), q_2(n)$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 4 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 4 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} c_1 & c_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + [b_0]x(n)$$

$$\bullet$$
  $c_1 = b_2 - b_0 a_2 = 4$

$$\bullet$$
  $c_2 = b_1 - b_0 a_1 = 5$

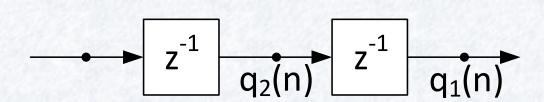
•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = 1 x(n) + 2 x(n-1)$$

• $b_2 = 0$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 4 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = [4 5] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + x(n)$$

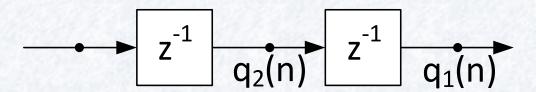
- 2. yöntem
- y(n) 3y(n-1) 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1) fark denklemine ait durum denklemleri ve diyagramı?
- e(n) 3e(n-1) 4e(n-2) = x(n)

- 2. yöntem
- y(n) 3y(n-1) 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1) fark denklemine ait durum denklemleri ve diyagramı?
- e(n) 3e(n-1) 4e(n-2) = x(n)
- e(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2)
- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$

•
$$e(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2)$$

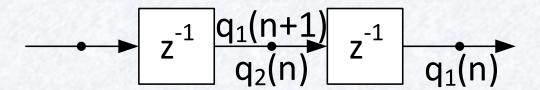
- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$
- Durum denklemleri
  - $q_1(n+1) = e(n-1)$

•
$$e(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2)$$

- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$
- Durum denklemleri

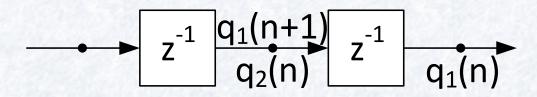
$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

Dr. Ari

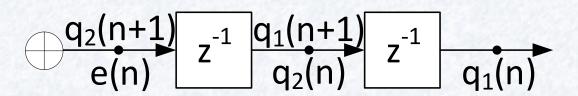
•
$$e(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2)$$

- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$
- Durum denklemleri
  - $q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$
  - $q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2)$

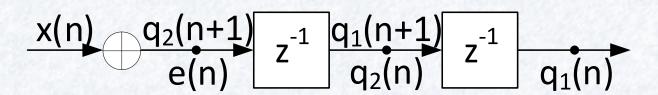
$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$$

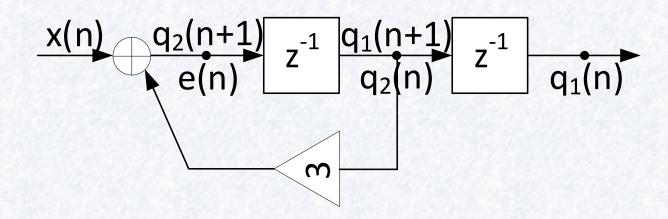
$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$$

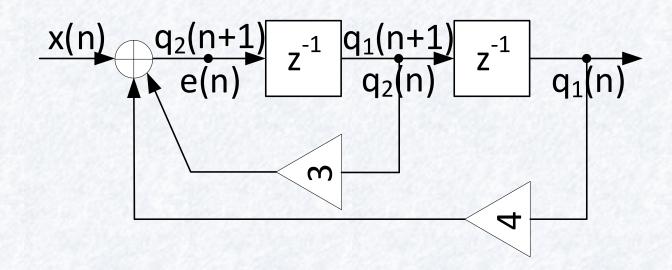

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$$

- $q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$
- $q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \\ \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \\ \end{bmatrix} x(n)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ \end{bmatrix} x(n)$$

$$q_1(n+1) = e(n-1) = q_2(n)$$

$$q_2(n+1) = e(n) = x(n) + 3q_2(n) + 4q_1(n)$$

$$\cdot \begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 4 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)$$

Durum değişkenleri

$$q_1(n) = e(n-2)$$

- $q_2(n) = e(n-1)$
- y(n) = e(n) + 2e(n-1)
- e(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2)

•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)$$

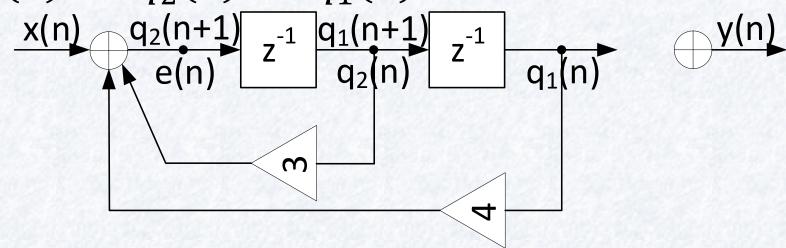
- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$
- y(n) = x(n) + 3e(n-1) + 4e(n-2) + 2e(n-1)

•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)$$

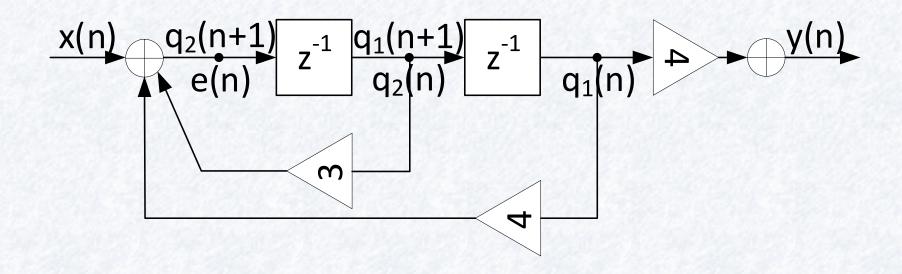
- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $q_2(n) = e(n-1)$
- y(n) = x(n) + 5e(n-1) + 4e(n-2)

•
$$y(n) - 3y(n-1) - 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)$$

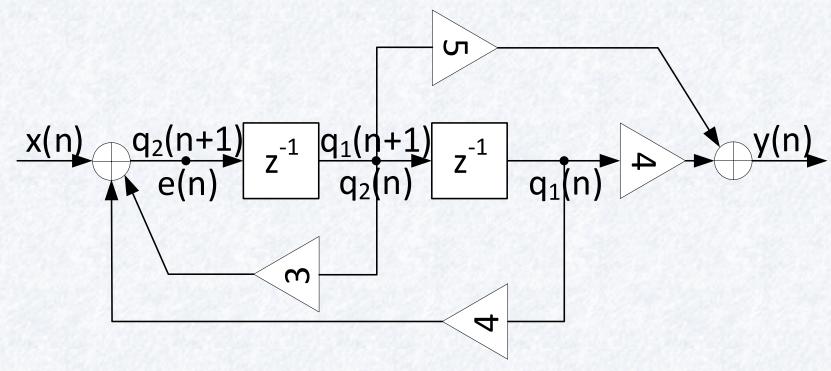
- Durum değişkenleri
  - $q_1(n) = e(n-2)$
  - $\bullet q_2(n) = e(n-1)$
- $y(n) = x(n) + 5q_2(n) + 4q_1(n)$

- y(n) 3y(n-1) 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)
- $y(n) = x(n) + 5q_2(n) + 4q_1(n)$

- y(n) 3y(n-1) 4y(n-2) = x(n) + 2x(n-1)
- $y(n) = x(n) + 5q_2(n) + 4q_1(n)$

•
$$y(n) = x(n) + 5q_2(n) + 4q_1(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y(n) = x(n) + 5q_2(n) + 4q_1(n)$$

•
$$y[n] = [4 5] \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + x(n)$$

•
$$\begin{bmatrix} q_1(n+1) \\ q_2(n+1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 4 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} x(n)$$

•
$$y[n] = \begin{bmatrix} 4 & 5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} q_1(n) \\ q_2(n) \end{bmatrix} + x(n)$$

